Nro 99.

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 22 Sierpnia v. s. 1832 Roku.

Wiadomości Krajowe.

Sankt-Petersburg dnia 10 sierpnia.

Jey Cesarska Wysokość Wielka Xiężna Jeymość Helena Pawłówna, z Ich Cesarskiemi Wysokościami Wielkiemi Xiężniczkami, w pożądanym stanie zdrowia przybyła do Moskwy dnia 4go sierpnia, o godzinie 9tey wieczorem, ku powszechney radości mieszkańców, którzy spotkali Jey Cesarską Wysokość z okazami radości i przeprowadzali od rogatki do domu, w którym raczyła się zatrzymać.

Sankt-Petersburg dnia 12 sierpnia.

Nowiny Dworu.

Dnia 6go teraźnieyszego sierpnia, w dzień Przemienienia Pańskiego i półkowey uroczystości półku Gwardyi Preobrażeńskiego i całey gwardyyskiey Artylleryi, Cesarz Jegomość, w obecności Pana Następcy Cesarzewicza i Jego Wysokości Wielkiego Xiążęcia Jegomości Michała Pawłowicza, po odbytey paradzie kościelney, raczył słuchać liturgii świętey w Soborze Przemienienia Pańskiego, którą celebrował Metropolita *Serafim*. Tegoż dnia był w pałacu Tauryckim u Nayjaśnieyszych Cesarstwa Ichmość obiad dla Panów Gwardyyskich Jenerałów, Jenerał-Adjutantów, Sztabs-i-Ober-oficerów Gwardyi półku Preobrażeńskiego i Artylleryi gwardyyskiey.

— Przez Naywyższy rozkaz dzienny, dany na Jełagińskim Ostrowiu dnia 1go sierpnia: Cesarz Jegomość na odbytey dnia tego paradzie kościelney Gwardyi półku Litewskiego, znalazłszy go w odznaczającym się porządku, pomimo znaczney liczby rekrutów do niego wprowadzonych i w szeregu już znaydujących się — za takowy postęp w ukształceniu półku, oświadcza zupełną wdzięczność Dowódzcy Oddzielnego Korpusu Gwardyi Jego Cesarskiey Wysokości, Wielkiemu Xięciu Michałowi Pawłowiczowi, oraz Monarsze zadowolenie: Dowodzącemu całą piechotą, Jenerał-Adjutantowi *Uszakowu 1mu*, Jenerał-Majorom: Dowodzącemu trzecią Gwardyyską Dywizyą pieszą *Jesakowu*, Dowódzcy 3ciey Gwardyyskiey brygady pieszey *Berchmanowi 2mu*, i w szczególności Dowodzącemu półkiem *Dewitte*, a także Dowódzcom batalionowym Półkownikom: *Bibikowu*, *Żerebcowu 2mu*, *Puszczynowi 2mu*, oraz wszystkim PP. Sztabs-i-Ober-Oficerom, a dla niższych rang, którzy się dnia tego w szeregach znaydowali, daruje po dwa ruble, po dwa funty ryby i po dwie porcye wódki dla każdego.

— P. Prezydent Akademii Nauk, Radzca Tayny, S. S. *Uwarow*, za naywyższém Jego Cesarskiey Mości zezwoleniem, wyjechał do Moskwy, dla obeyrzenia niektórych części tamecznego wydziału naukowego; sprawowanie obowiązkow Prezydenta Akademii Nauk objął P. Wice-Prezydent Jey *A. Storch*. (*G.S.P.*)

— Przez rozkazy dzienne Cesarskie 6 b. m. półkownik Preobrażeńskiego pułku Gwardyi Xiążę *Piotr Oldenburski* mianowany zostaje Jenerał-majorem, z pozostaniem w tymże pułku; dowodzący półkami gwardyi: Siemienowskim, Jen.-major *Rehbinder 3ci*, i Litewskim, Jen.-major *de Witte*, utwierdzeni dowódzcami tychże pułków.

— Przez ukaz Cesarski do kapituły orderów mianowani kawalerami: orderu S. Stanisława 4 klas. 19 z. m. za niezachwianą wierność w czasie byłego w Warszawie powstania, zostający przy Jen.-feldmarszałku Xciu Warszawskim 10 kl. Jan *Piotrowski*; 27go za gorliwą służbę urzędnicy przy byłym tymczasowym Rządzie Król. Polskiego: Sekretarz Koll. *Jenczewski*, 12 kl. *Ławrynowicz*; 10 kl. *Buczyński*, i tegoż orderu 3ey kl. urzędnik 7 klassy *Brujewicz*.

— Przez Ukaz Cesarski do Kantoru Dworu z d. 7 b. m. Sekretarz Gubernijalny *Sołomirski*, liczący się w Ministerstwie Sprawiedliwości, który znaydował się przy Rzecz. Radcy Stanu Schilingu, w czasie pobytu jego we Wschodniey Syberyi, mianowany Kamerjunkrem Dworu. (*T.P.*)

— Wczorayszey nocy (z d. 10 na 11 b. m.) Stolica tuteysza oświecona była rzadkiem o tey porze roku zjawiskiem *zorzy północney*. Na godzinę przed zachodem słońca zadżdżone od dni kilku niebo wypogodziło się zupełnie. Wkrótce po zachodzie można już było uważać niezwykłą na Północy jasność. Lecz Zorza stała się wyraźną dopiéro około 11ey, o północy doszła swey naywiększey wysokości i blasku, i trwała aż do 1ey; poczém zaczęła zmierzchnąć i około 2ey znikła. Byłto naypięknieyszy ze wszystkich tego rodzaju fenomenów, jakie nam się przez dziesięć lat w tuteyszey szerokości uważać zdarzyło. Swiatło nie wychodziło, jak zwykle, zza poziomu, lecz z ogniska, wzniesionego o kilka stopni nad poziom, opartego na ciemney podstawie, która nie była obłokiem, gdyż przez nię doskonale można było rozpoznać gwiazdy. Słupy czyli wiązki światła, wypływające w tysiącznych odmianach z ogniska zorzy, wznosiły się bardzo wysoko; zakrywały konstellacyą Wielkiey Niedźwiedziey i sięgały niekiedy *a* Małey Niedźwiedziey, czyli Gwiazdy polarney, która; pod tuteyszą szerokością, niedaleką jest od zenitu. Swiatło było żywe; niekiedy nawet przybierało barwę czerwoną i zieloną. Naywiększa gra światła miała mieysce między Północą a Wschodem (NNE). Zjawisko to, tak wzniesione nad Poziom, musiało być widzialne nawet w krajach, położonych o kilka stopni na południe, *np.* w Litwie i t. d. Pospólstwo nie omieszka zapewne tłómaczyć je po swojemu, wyciągając zeń różne przepowiednie, nawet polityczne. Nam zdało się uważać, że zimą zorza północna, zwykle bywa poprzedniczką silnych i suchych mrozów; zdarzona teraz, czy też nie sprowadzi nam pogody i ciepła, któregośmy tak mało w tém lecie używali? (*T.P.*)

Połtawa 30 lipca.

Za naywyższém Jego Cesarskiey Mości zezwoleniem, przeprowadzano przez nasze miasto, z *Charkowa* do *Szczyglicy* ciało zmarłego w Charkowie Radzcy Kollegialnego *Paskiewicza*, Rodzica Marszałka Polnego, Xiążęcia Warszawskiego, Hrabi *Paskiewicza-Erywańskiego*.

Dnia 20 o świcie, pomimo niepogody, zebrało się mnóstwo ludu w bliskości Soborney Cerkwi, gdzie stał karawan z truną. O godzinie 9tey zrana po przybyciu Półtawskiego Gubernatora Cywilnego, Woyskowych i Cywilnych Urzędników, odprawiona została za duszę zmarłego obrzędem Sobornym Panichida. Potém wyprowadzono drogą do *Czernichowa* ciało, towarzyszone od wielu przyjaciół i znajomych zacnego i szanownego ich spółobywatela. (*G.S.P.*).

Warszawa d. 24 sierpnia.

Dzisieyszey nocy, po krótkiey chorobie, rozstał się z tym światem, Xiążę *Meszczerski*, Kawaler wielu orderów, były Dyrektor Kancellaryi Wojennego Jenerał-Gubernatora. (*G.W.*)

Austrya.

Wiedeń dnia 9 sierpnia.

Podług prywatnych wiadomości z *Lipska*, u-

miera tam codziennie od 20 do 30 ludzi. Liczba chorych i umieraiących nie jest z pewnością oznaczona: uznano bowiem za nieroztropność, podawać do publiczney wiadomości listę tak umarłych, jak chorych. Uważaią, że w tuteyszey stolicy daleko więcey teraz Anglików bawi, niż zwykle bywało latem. Bezpieczniey zawsze bowiem mieszkać nad *Dunajem*, niżeli nad *Tamizą*, z powodu panuiącey cholery.

— *Dnia 14* —

Młodszy Król Węgierski po wiadomey napaści przez *Reindla*, znayduje się w naypożądańszém zdrowiu; wszędzie, gdzie się obróci, pozdrawiany jest od ludu z nayważniejszą radością.

Dnia 9 b. m. zdarzył się tu drugi smutny wypadek. Jeden z tuteyszych rzemieślników, będąc z pokoju swego wywołany, położył na stole trzymany w ręku wexel; syn kilka lat mający biegając za zabawkami, spostrzegł ten papier, i kiedy go dla zabawy darł na kawałki, wszedł oyciec, a uniosłszy się gniewem, uderzył go ręką w głowę tak, że ten padł bez zmysłów na ziemię. Matka, kąpiąc wówczas przed kilku tygodniami urodzonego synka, biegnie przestraszona na ratunek starszego, podnosi z ziemi i cuci; lecz daremnie wszelkie usiłowania; powraca prędko do niemowlęcia; ale jakiż okropny przeraża ją widok, kiedy ostatnie dziecię zalane wodą znayduje.

Podług ostatnich doniesień ze Wschodnich Węgier, użalają się na bardzo średnie plony; żniwa daleko gorzey się pokazały, niżeli się spodziewano: Owies znayduje się tylko jeszcze na polu, atoli lepszego nie obiecuje plonu. Wino takie, jak się dotąd pokazuje, nie zdoła wesprzeć gospodarza, zawiedzionego w zbiorach zboża. (*G.W.*)

Niemcy.

Znad Menu d. 15 sierpnia.

Gazeta *Nürnberger Corr.* donosi, że na jedném z posiedzeń Związku Niemieckiego uczyniono wniosek, aby artykuł 19 aktu Związkowego został uskuteczniony, z przytoczeniem uwag, jak nieskończenie wielkie korzyści spłynęłyby na Niemcy, i jak dalece położonoby koniec licznym rozdwojeniom, gdyby uwolniono handel od więzów, które go krępują. Ten wniosek miał znaleźć dobre przyjęcie w większey części krajów Niemieckich, i miała zostać wyznaczona Kommissya dla nayśpiesznieyszego zajęcia się tym przedmiotem i przedstawienia go Zgromadzeniu Związkowemu.

Kommissya trudniąca się urządzeniem druku w Niemczech zaymuje się ciągle tym przedmiotem.

Heidelberg d. 14 sierpnia.

Wczoray po południu przybył tu Bawarski 2gi pułk lekkiey kawaleryi z dwiema bateryami artylleryi, a do *Ladenburg* 6sty pułk lekkiey kawaleryi, z Bawaryi Nadreńskiey, skąd także inne pułki mają się oddalić.

Z *Munich* 4 t. m. Statua ś. p. zmarłego przeszłego Króla Bawarskiego została uszkodzona, przez pęknięcie podczas jey lania wierzchniey części form. Uszkodzenie to ledwie za 6 miesięcy może bydź zreparowane. (*G.W.*)

Anglia.

Londyn dnia 10 sierpnia.

Parlament wyższy.

Rzeczy Niemieckie.— Donieśliśmy już, że na posiedzeniu 2 sierpnia, izba niższa odrzuciła jednogłośnie propozycyą P. Bulwera, względem podania Królowi adressu z prośbą, ażeby Nayjaśnieyszy Pan użył swojego wpływu na seym konfederacyi niemieckiey, zobowiązując go do zwrócenia baczności na ostatnie przedsięwzięte środki: oto są mieysca naybardziey zasługujące na uwagę z mowy, którą lord Palmerston sprzeciwiając się temu wnioskowi powiedział:

„Nie myślę, ażeby położenie stanów, do których się wniosek ten stosuje, było takiey natury, ażeby z naszey strony wdawania się podobnego wymagało, zgadzam się z szanownym współczłonkiem co do przedmiotu utworzenia się seymu niemieckiego. Ustanowiony on został w roku 1815, a potwierdzony w 1820, dla czuwania nad bezpieczeństwem powszechnym Stanów, których reprezentanci składać go byli powinni; było także jego celem, zapewnić nienaruszoność i niepodległość tychże Stanów. Przetoż zgadzam się, że wszystko, coby pogwałcało ich niepodległość, zbaczałoby od ducha i od liberalnego traktatu znaczenia.

„Ale jakże się rzeczy mają przynaymniey aż dotychczas w stosunku do stanów niemieckich? Nie jestem tu dla ogłoszenia opinii sądowey, jako pojedyńcza osoba, względem polityki przez Seym frankfortski przyjętey; a jako minister angielski, niepowołany jestem do kwalifikacyi aktów, które, *na pierwszy rzut oka*, nie zdają się zmieniać w żaden sposób stosunków zewnętrznych, tych stanów, uważanych, jako ciało skonfederowane.

„*Factum*, które mamy przed sobą jest następne: Konfederacya, złożona z wielu Xiążąt europeyskich udzielnych, przyjęła jednomyślnie pewne postanowienia, do ich się wzajemnych pomiędzy sobą stosunków ściągające, a które w niczém stosunków zewnętrznych nie zmieniają bynaymniey: przetoż, nie widzę, jakimby się to sposobem stać mogło, ażeby to *factum* dawało powod do mieszania się państwom obcym. Jakże się wzięto do udowodnienia tego potrzeby?—Powiedziano, że postanowienia Seymu niemieckiego dążyły do utworzenia sporów, pomiędzy niektóremi Panującymi oraz ich poddanymi, tudzież pomiędzy niektóremi stanami i resztą ciała niemieckiego. Rozważywszy bacznie to, co się dzieje w Niemczech, nie można niedostrzegać wyraźney skłonności do zakłócenia Konfederacyi. Nie twierdzę ja, że skłonność ta usprawiedliwia środki, do pokonania jey przedsięwzięte; lecz oraz nie będę mógł zaprzeczyć, że nie zaszły pewne poruszenia, i że, na publicznych zgromadzeniach, niemiewano mów, ułożonych dla zatrwożenia konfederacyi niemieckiey, która się jako ciało naradzające zgromadziła.

„We wszystkich zdarzeniach, to się tyle tylko ściąga do państw zagranicznych, ile ich stosunek z ciałem niemieckiém, albo jego członkami zostałyby zmienione; gdyby naprzykład, postanowienia seymu zaprowadziły pomiędzy członkami ciała niemieckiego takie niesnaski, przez któreby pokoy europeyski był zachwiany, i gdyby się woyna opiniy zapaliła, wtenczasby się obca interwencya mogła usprawiedliwić. Wyłączywszy pomienione przypadki, Anglia powinna, nie tylko jako strona kontraktująca w traktacie wiedeńskim, ale nawet niezależnie od tego, przez wzgląd na roszczone swoje stosunki handlowe, przedsięwziąć środki do zaradzenia opłakanym skutkom podobney woyny.

„Teraz dopiero, zgodziwszy się na podobieństwo zayścia okoliczności, którem przypuścił, a któreby nas do uczęstnictwa w walce zmusiły, zapytałbym się zacnego współczłonka, azali postępowanie przez niego doradzane zapobiegłoby któremu z tych wypadków przypuścić się mogących, czyteż podobnych do prawdy. Szanowny współczłonek proponował adres do tronu; ale w jakim charakterze Nayjaśnieyszy Pan mógłby zostać wezwany? Czy jako Król Hannoweru, czyteż jako Król Wielkiey-Brytanii? W swojey formie pierwiastkowey, wniesienie zdawało się uważać J. K. M. jako Króla Hannowerskiego, czego przypuścić izba bynaymniey niemyśliła. Toż wniesienie, jak jest zredagowane teraz, ma na względzie Króla Angielskiego, który podpisał traktat wiedeński, niepodległość Niemiec zaręczający. Jeżeli, powtarzam jeszcze, rzecz się odnosi do Króla Angielskiego w tym jego charakterze ostatnim, sprzeciwiam się wniesieniu, nie dla tego, ażeby Król Angielski do wdawania się niemiał żadnego prawa, ale że nic jeszcze dotychczas nie zaszło takiego, coby podobne postępowanie usprawiedliwić mogło.

„Niemam wreszcie żadnego w mniemaniu tych udziału, którzy się lękają, ażeby wolność stanów konstytucyynych Niemieckich, przez świeże wyroki seymu nie była zagrożona. Nic, ile mi wiadomo, nie skłania mię do wierzenia, ażeby ludzie,

którzy są na czele wielkich mocarstw europeyskich, żądali zguby państw sąsiedzkich przez utratę ich wolnych konstytucyy. Nie mogę przypuścić, ażeby myśl podobna przeszła przez głowę tych, do których tylkocom uczynił przystosowanie, albo jeżeli i przeszła, mniemam, że w teraźnieyszym stanie świata ziścić jey niepodobna. (*J. d. S. P.*)

— *Dnia 11* —

Donoszą z *Kalkuty* (w Indyach Wschodnich) pod d. 13 maja, że wyprawa wysłana z *Madras*, wylądowała dnia 28 t. m. w *Malace*, pod dowództwem półkownika *Herbert*. Działania wojenne wkrótce rozpocząć się miały.

Podług dziennika *Times*, izba niższa na dzisieyszém posiedzeniu, izba zaś wyższa za parę dni, ukończą rozpoczęte prace, a dnia 15 nastąpi zamknięcie parlamentu.

Margrabia *Palmella* miał powtórnie rozmowę z lordem *Palmerston*; niewiadomy jednak jest cel jego tu pobytu.

Przy odbiciu brygu *Mutine*, *Pernambuk* bliski był niepokojów; *Mulaci* bowiem i *Negry* usiłują się wybić na wolność i zaprowadzić rząd, jaki jest na wyspie *Hayty*. Obawiano się, że jak tylko się okręt nasz oddali, natychmiast wybuchnie ogólne powstanie. Konsul Angielski, rozkazał okrętom Angielskim, jakie się tam znaydują, aby za danym znakiem, zabrali wszelką własność poddanych Angielskich, ile będą mogli, na swoje okręty.

— *Dnia 12* —

Dziennik Southern Reporter utrzymuje, że flota Angielska w *Cove* wkrótce zostanie wzmocniona flotą Francuzką z *Cherbourga*, która z 7 okrętów liniowych i 4 fregat ma się składać.

W Ameryce Północney został przyjęty bil taryffowy w senacie, większością 32 głosów przeciwko 16. Senat poczynił zmiany, które mają bydź przedstawione izbie reprezentantów. Główniejsze z nich są: zupełne zniesienie cła od kawy i herbaty, a w połowie od wina.

— *Dnia 16* —

Dnia dzisieyszego Król Jmć udał się z wielką paradą do izby wyższey, gdzie także przybyła Deputacya izby niższey, i osobiście po krótkiey przemowie odroczył parlament do dnia 16 października.

(*G. W.*)

F r a n c y a.

Paryż dnia 9 sierpnia.

List z *Lugdunu* daty 29 lipca donosi: „Pewny uliczny śpiewak, miał zwyczay śpiewać wieczorami od godziny 8mey, częstokroć do północy. Śpiew jego zwabiał bardzo często do 700 osób. Policya, zapobiegając licznemu zgromadzaniu się osób, zwłaszcza w tak poźney porze nocney, oddaliła tego trubadura z miasta, który spokoynie ukrywał się aż do uroczystości Lipcowey; lecz dnia 28 Lipca, rozpoczął na nowo swe śpiewy, i ściągnął mnóztwo ludu około siebie. Policya aresztowała śpiewaka, żona jego przytomna tey scenie, odwołała się do słuchaczów, a ci zażądali jego uwolnienia, lecz za namową spokoynych obywateli, rozeszło się pospólstwo, i dawna wróciła spokoyność; nikt nawet ranionym nie był.“

Dwa pułki, które ztąd miały się udać do *Compiègne*, nowym rozkazem zatrzymane zostały. Zdaje się, iż nie chcą osłabiać garnizonu stolicy pod niebytność Króla.

Z *Bordeaux* donoszą, że tam wybuchła cholera, na którą 2 osoby zachorowały.

Dnia onegdayszego upał dochodził 29 stopni.

Korrespondent Dziennika *Journal of Commerce* donosi z *Washingtonu*: „Senat na taynem posiedzeniu dnia 23 czerwca, ukończył rozprawy względem granic kraju *Maine*, w skutek których podaném zostało do Prezydenta, aby nie przyymował pośrednictwa Króla Hollandyi, lecz wszedł w nowe układy i nowego użył polubownego rozstrzygnięcia.

Donoszą, że w korpusach obserwacyynych Hiszpańskich, pozmieniano wiele dowódzców, co miało nastąpić w skutek odebranych rapportów z *Gallicyi* i *Estremadury*.

Przytomność Pana *Dupin*, jako świadka, w *Compiègne*, dała powód do różnych domysłów, względem zmiany Ministeryum, a choroba Ministra spraw wewnętrznych *Montalivet*, czyni je podobnemi do prawdy. To jest pewna, że Marszałek *Gérard* swojemi radami wśpiera ten projekt.

List prywatny donosi z *Algieru*: „Wielki plac w mieście zupełnie już jest ukończony. Potrzeba było zburzyć jeden kościół Muzułmański, który tu zawadzał; aby zaś nie oburzyć wyznawców *Mahometa*, musiano się udać do podstępu, przez tajemne podłożenie min, które wysadziły na powietrze ten kościół, a Muzułmani uważali to, jako karę Bozką za ich grzechy.

Minister woyny wezwał przedsiębierców do wystawienia znaczney liczby parowych statków, dla ustanowienia regularney kommunikacyi między *Algierem* i *Marsylią*, układ ma bydź zawarty na 12 lat, z roczném wynagrodzeniem z wydziału wojennego.

Jeden z byłych Adjutantów Jenerała *Lafayette*, wydał pismo o rewolucyi Lipcowey, w którém między innemi opowiadaniami, za nie bardzo dokładne uważanemi, znaydują się i akta bardzo wielkiey wagi, które dotąd nie były wiadome. Z ich ogłoszenia Ministeryalni bardzo są niekontenci.

Minister woyny *Don Miguela*, który miał przeyść na stronę *Don Pedra*, jest Hr. *St. Laurenço*, dawny przyjaciel Hrabi *Villaflor*.

Dnia 27 lipca, znani główni redaktorowie gazety *Avenir*, Hrabia *Montalembert* i *Abbé de la Mennais*, przybyli z *Rzymu* do Wenecyi.

Podług *Journal du Havre*, Marszałkowie: *Lobau* i *Gérard*, Deputowani: *de Schonen*, *Bertin de Veaux* i *Lepelletier d'Aulnay*, mają zostać nowemi Parami.

Panowie *Barthe* i *Girod*, mają otrzymać wakujące dwa urzędy Radzców przy sądzie kassacyynym. Zawsze bowiem z Ministeryum ustąpić będą musieli.

Hrabia *Leon*, naturalny syn *Napoleona*, znany w ostatnich czasach z pojedynku z officerem Angielskim, Panem *Hesse*, ma zamiar udania się do *Rzymu* dla odwiedzenia swojey familii.

— *Dnia 10* —

Odjazd Króla *Leopolda* nie nastąpi przed 13 b. m., mówią, że z Królewską familią odwiedzi *Paryż*. Król Belgów wracać będzie przez *Arras* i *Lill* do *Bruxelli*; w tych miastach, jak i w *Tournay*, dokąd damy Dworu już się udały, przygotowane są uroczystości na przyjęcie dostoyney pary.

Przy okoliczności tych zaślubin, Ministeryalni żurnaliści, mają zostać ozdobieni orderem legii honorowey.

Gazeta *Tribune*, 62gi raz od rewolucyi została zabrana przez policyą.

List Xięcia *Mortemart* do Redaktora *Gazette de France*: Mylnie Pan doniosłeś w Numerze z dnia 8 b. m. gazety swojey, jakobym był przytomny zaślubinom Xiężniczki *Ludwiki* w *Compiègne*. Na wsi w zaciszu domowém, żyjący od dawnego czasu, zajęty pracą rolniczą, proszę Boga, abym tego zatrudnienia nie był zmuszony porzucić dla bronienia oyczyzny. Zobowiążesz mię Pan, jeżeli sprostujesz zaszłą pomyłkę. Proszę przyjąć i t. d.

Sąd Królewski w *Aix* wydał wyrok, iż aresztowanie podróżnych na statku *Carlo-Alberto*, jest przeciwne prawu narodów, iż statek ten, zniewolony potrzebą, zawinął do *la Ciotât*, i że aresztowanie to równa się zgwałceniu bandery Sardyńskiey; dla tego więc Panów *St. Priest*, *Bourmont* syna, *Selle* i *Kergorlay* syna, oraz Panną *Lebechu*, wypadałoby natychmiast uwolnić i do kraju Sardyńskiego zaprowadzić; lecz, że są wplątani do spisku przeciw Rządowi, wydano zatém rozkaz ich aresztowania, który będzie uskuteczniony, skoroby jeszcze raz przybyli na ziemię francuzką. Będą oni zapewne sądzeni zaocznie.

— *Dnia 12* —

W *Rzymie* rozeszła się wieść, że *Saint Au-*

laire ma w tey chwili powrócić do Francyi, jak twierdzą niektórzy, dla objęcia w tworzącém się Ministeryum mieysca; inni utrzymują, że się oddala na krótki czas za urlopem.

Rotszyldowie pożyczyli teraz Apostolskiey Stolicy 3,000,000 skudów. Na spłacenie oddano im niektóre dochody krajowe.

Depesze z *Bordeaux* potwierdzają o zjawieniu się tam cholery.

— *Dnia 13* —

Z *Bona* donoszą, że Kapitan *Jusuf* z swoim małym korpusem, z 300 jeźdźców złożonym, cudów waleczności dokazuje. Wszelkie namowy Arabów odrzuca z stałością. Wystrzał działowy jest hasłem alarmu; zaledwie da się on słyszeć, już ten waleczny młodzieniec, na czele swych mężnych, szuka niebezpieczeństwa. Gdy niedawno z warowni *S. Filipa* dano znak, podczas, gdy woysko Francuzkie zbierało się na placu, już on przebiegłszy zagrożone forpoczty, o pół mili drogi (lieu) rozbijał liczne zastępy Arabów; a gdy 600 nadbiegło Francuzów, nieprzyjaciel rozproszony w góry uchodził, a *Jussuf* 16 głów Arabskich jako zdobycz żołnierzom okazał.

Podług przybitego ogłoszenia na giełdzie, następujące okręty wzięte zostały przez dowódzcę flotty *Don Pedra*, Admirała *Sartoryusza*: *Nova Paqueta*, z Chin; *Louisa* z *Fernambuco*; *Experto* z *Para*; *Nova Diana* i *Constante* z *Paraiba*; *Antoine* z *Hamburga*; *Hopa* z *Rotterdamu*; *Feur Sisters* i *Camila* z *St. Michael*.

— *Dnia 14* —

Zdaje się, że nadeszłe z *Londynu* depesze, przyśpieszyły powrót Ministrów do *Paryża*, gdyż mieli dopiero razem z Królem wrócić.

Król Jmć z całą rodziną przybył wczoray z *Compiègne* do *St. Cloud*.

Xiążę *Talleyrand* od dnia wczorayszego bawi w stolicy.

Ministrowie po powrócie swoim z *Compiègne* mieli wczoray w południe narady ministeryalne u Hrabiego *Montalivet*.

Jenerał *Lafayette* odebrał wczoray list od *Don Pedra*, który oddaje nadzwyczayne pochwały waleczności jego wnuka Pana *Lasteyrie*, w bitwie pod *Valongo*.

— *Dnia 15* —

Król, przybywszy wczoray z *St. Cloud* do *Tuillerie*, prezydował w radzie Ministrów.

Gazette de France twierdzi, że w *Compiègne* postanowioném zostało zwołanie Izb na 1 października, a zmiana Ministrów jeszcze przed 1 września.

Xiążę *Talleyrand* zasłabł znowu tak, że musi zostawać w łóżku.

Słychać o zakupowaniu 30,000 koni, dla jazdy i artylleryi.

— *Dnia 16.* —

Rozeszła się tu pogłoska, że mają bydź rozpoczęte układy między bracią domu *Braganza*, *Don Pedrem* i *Don Miguelem*.

Xiążę *Talleyrand* ma się lepiey, przyczyną jego słabości było spadnięcie z pojazdu, które mało co mu uszkodziło.

Okręt pruski przywiózł z *Gdańska* do *Bordeaux* 200 wychodźców.

Szuani zaczynają znowu niepokoić zachodnie prowincye. Odebrane przed dwoma dniami ztamtąd depesze, nie są zaspakajające. Po naradach ministra spraw wewnętrznych z marszałkiem *Soult*, wysłano do *Nantes* ostre rozkazy. Mówią, iż ze znalezionych kawałków listu w *Wandei* wykazuje się, że Xiężna *Berry*, ciągle się w tey prowincyi znayduje. (*G.W.*)

RZECZY NIDERLANDZKIE.

Bruxella dnia 15 sierpnia.

Mémorial Belge powierdza wiadomość Dziennika *Courrier*, że dnia 9 b. m. Jenerał *Goblet* zaniósł protestacyą do Konferencyi przeciw wszelkim dalszym przyzwoleniom z naszey strony.

Haga dnia 11 sierpnia.

Xiążę Feldmarszałek podarował Jenerałowi *Meyer* piękny bogato oprawny pałasz z napisem: *Pamiątka bitwy pod Loewen i Hasselt.* (*G.W.*)

TURCYA.

Konstantynopol dnia 27 czerwca.

(wyjątek z Monitora Ottomańskiego.)

Minister Rossyyski dał wiedzieć Wysokiey Porcie, iż na skutek uwiadomienia o zbuntowaniu się Mehmeta-Ali, byłego Rządcy Egiptu, przesłanego Cesarskiemu, w St.-Petersburgu, gabinetowi, NAYJAŚNIEYSZY CESARZ JEGOMOŚĆ Rossyyski, rozkazał odwołać bezpośrednio Konsula swojego, przebywającego w Alexandryi, tudzież, ażeby żaden statek należący do JEGO poddanych, nie dostarczał posiłków zbuntowanemu baszy, ani w żywności, ani w orężu, słowem: w żadnych zapasach wojennych.

— Dnia 18 tego miesiąca, około południa, Sułtan udał się był do Skutari, dla odprawienia przeglądu drugiego półku gwardyyskiey kawaleryi, który odebrał rozkaz połączenia się z woyskiem w Anatolii. Seraskier-Pasza, przybyły nieco pierwiey, ustanowił w szyku bojowym, na płaszczyznie Hydas-pasza jazdę i dwa bataljony piechoty gwardyyskiey. Sułtan, za przybyciem, powitał z dobrocią pełną uprzeymości Seraskiera-paszę i woyska, które na to odpowiedziały okrzykiem: *niech żyje Cesarz!* Po przeglądzie, kiedy Iman pułkowy odprawił modlitwy za sławę Sułtana i Jego woyska, Sułtan Jegomość, stojąc na środku linii wyciągnioney przez kawalerzystów, przemówił do nich w te słowa:

„Oficerowie i żołnierze! idziecie na połączenie się z woyskiem; Bóg wami będzie się opiekował. Połączcie waszą usilność z naszemi ukochanemi woyskami; walczcie za nasze państwo, którego dostoynemi dziećmi jesteście. Postępuycie tak, ażebym o czynach męztwa waszego posłyszał, ażebym uyrzał, żeście się godnymi stali tey zaszczytnego znaku ozdoby, i żeby za waszym powrotem, sprawiedliwość moja nadgradzać tylko mogła wasze wsławione zasługi."

Te słowa powtórzone przez Seraskiera-paszę po końcach linii, poprowadziły za sobą nanowo okrzyki: *niech żyje Cesarz!* i przysięgę, którą wykonały woyska wstrząsające orężem, poświęcenia życia swojego za sprawę Monarchy. Półkownik Szeryf-bey, podpółkownik Mukar-bey, i szef szwadronu, byli przedstawieni Sułtanowi, który ich z dobrocią przyjął. Po niejakim potém czasie, pułk udał się w pochod na mieysce swojego przeznaczenia. Towarzyszył mu Sułtan do pewney odległości, potém zaś do swojego pałacu powrócił.

— Nazajutrz dnia 19, Sułtan udał się do koszar artylleryi lekkiey, leżących w Para, których budowanie jeszcze niedawno dokonane zostało. Po manewrach bateryi konney, kanonierowie Ruszczuka i Nikopolis, odbywali ćwiczenia z działami, i zasłużyli na pochwałę Jego Sułtańskiey Mości, za postępy znakomite, które w tak krótkim czasie odnieśli. Sułtan przyznał pieniężną nadgrodę tak oficerom, jako i żołnierzom artylleryi pieszey i konney, tudzież bombardierom.

— Stan woyskowy ode dnia do dnia, zyskuje w opinii Muzułmanów poszanowanie, jakiém się we wszystkich państwach europeyskich zaszczyca. Wielu już Kapidżi-baszów, Mollachów, Salahorów, oraz innych urzędników cywilnych, zrzekając się tytułu zasłużonych w pierwiastkowych powołaniach, pozapisywało się dobrowolnie do kontroli regimentowey, i w wypełnieniu swoich obowiązków woyskowych, wiele gorliwości i szlachetnego współ-ubiegania się okazują. (*J.d.S.P.*)

FILOZOFIA.

(Ob. Kur. Lit. Ner 97.

O epokach krytyki i tworzenia.

(Artykuł trzeci i ostani).

Stan moralny i umysłowy świata, na którym żyjemy, nie więcey od fizycznego pociechy i odwagi dodaje. I jakże inaczey staćby się mogło?

DODATEK

DODATEK PIERWSZY DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 99.

Wilno dnia 22 Sierpnia v. s. 1832 roku.

Boleść umysłowa, jest tylko wypadkiem i objawieniem się choroby moralney. Fałszywe teorye, fałszywe i niebezpieczne rodzą postępki. Społeczność jest ugodzona w serce; jey zasady, jey wyobrażenia, są napastowane; tam to w śrzodku samym znayduje się złego siedlisko.

W cóż się obróciła Religia? Budujemy kościoły, piszemy xiążki na pochwałę Boga i jego ministrów: a ledwo kilka dusz jeszcze, prawdziwe religiyne uczucie przechowuje. A czémże jest to samo uczucie? Jestże to cóś żywotnego, energicznego i przenikającego? Nie jestże to raczey religia rozprawiająca, która się na słabych podstawach stara umocować? Wtenczas, kiedy definiiują troskliwie, co to jest pobożność, pobożność prawdziwa obumiera. Wszystkie te dystynkcye scyentyficzne nie wskrzeszą trupa. Na mieysce religii prawdziwey, następuje metafizyka subtelnością uzbrojona. Obaczymy wkrótce, jak sceptycyzm pochłonie wiarę chrześciiańską, a ostatni strumyk źrzódła świętego, w pustyniach piaszczystych zniknie. To, cośmy powiedzieli o religii, stosuje się i do literatury, która jest kapłaństwem myśli. Gdzież jest natchnienie? Gdzież się podziały te, niejako, samorodne z własnego popędu pochodzące utwory? Nie mówię o dziełach kryjących się w ciemnościach i ohydnych, płynących z krain, w których się nikczemna literatura miota i sama siebie pożera: wstrzymuję się od zgłębiania tych smutnych mocarstw kłamstwa, nienawistnego i przedaynego egoizmu. Trzebaby kopać bardzo głęboko, dla znalezienia źrzódła tych żądz niegodnych, które najechały literaturę; trzebaby się skazać na danie statystyki szarlatanizmu, potwarzy, zazdrości i nienawiści; wznieśmy się wyżey.

W poezyi nawet samey, nie upatruję twórcy, lecz wypełnienie pewnego przedsięwzięcia: jego lira może jest wdzięczna; ale on sam aż nadto wie o tém. Lubi on górność, dąży do niey; lecz głównym przedmiotem jego starań jest pokazać zamiłowanie górności. Przysada stała się powszechną; nie szuka się bydź wielkim, lecz przekonać publiczność, że się posiada uczucie wielkości.

W dawnych czasach, na przykład, kochano naturę, nie udając tego jey zamiłowania. Teokryt i Homer są wielkiemi malarzami. Wirgiliusz z Owidyuszem rozwijają wspaniałe obrazy. Ale się nad temi obrazami nie zatrzymują z upodobaniem. Opisywanie ich sztuki nie jest celem; rzetelni czciciele natury, nie posuwają aż do wykwintności i wyszukania swojego hołdu, aż nadto szczerego, ażeby się miał z temi przesadami kłamliwemi sprzymierzyć. Smutny wypadek choroby, który się nas chwyta i nas pożera. Wszystkie nasze skłonności są tylko bladém odbiciem się skłonności rzeczywistych.

Wielka liczba dzienników poświęconych krytyce, które wychodzą, wpływ i upowszechnienie krytyki, są innemi symptomatami, które nas charakteryzują. Nie pisze się dziś dla wydania myśli własney, ale dla sądzenia cudzey. Każdy stał się krytykiem. W każdey rzeczy pytamy się, jak i dla czego? Roją się Dżonsonowie i Laharpowie. Ludność degustatorów, kosztujących smaku w literaturze, stanęła na wszystkich przesmykach i przechodach, i uwiadamia nas, że ten napóy jest smaku kwaśnego, ten zaś inny słodki. O czémbyśmy i bez nich wiedzieli.

My sami, pisząc o tém, nie wpadamyż w chorobę powszechną, nie rozbieramyż wieku, w którym żyjemy i jego błędów. Zajęci przypatrywaniem się i sądzeniem, nie jesteśmyż podobni do tych próżniaków londyńskich, którzy przez siedm dni tygodnia, znayduią się na wszystkich zgromadzeniach, i nic tam nie robią, oprócz przypatrywania się tłumowi ludzi, nic także nierobiących. Jeden księgarz lipski ogłasza Obeyrzenie (*Revue*) powszechne, wszystkich obeyrzeń europeyskich. Gdzież się zatrzyma ta potrzeba krytykowania wszystkiego, i ta na prace twórcze obojętność? Literatura stała się jedynie ogromnym trybunałem, przed którym wszystko stawa, historya, prawoznawstwo, teologia, polityka. Drama, w którém działanie panuje; poezya, która uczucia duszy wyraża, marnieją zgasłe i jakby przytłoczone przez krytykę: cudny dziwotwór, który na wzór starożytney chymery samego siebie trawi, i staje się łupem żarłoczności stanowiącey jego potęgę.

Sama filozofia utraciła swóy twórczy charakter. Nie wzywa już nas do urządzenia naszych czynności; i już wpływu na życie nasze nie wywiera. Dosyć jey jest argumentować, rozprawiać i wątpić. Jey nieustająca inkwizycya, nie daje nam żadney władzy, i niczém nas więcey nie zapomaga; nie determinuje naszych myśli, nie ustala naszey pojętności i naszey imaginacyi na jednym punkcie. Rozprawiać o JA i NIE JA, o jestestwie i funkcyach mozgu: na tém się cała jey praca rozchodzi: nie tak filozofowali Sokrates i Pytagoras, prawodawcy moralni, których przepisy nie są do prostych formuł logiki zredukowane.

We wszystkich czasach, metafizyka, jeżeli tak można powiedzieć, była chorobą chroniczną ludzkości. Atomy, rzucone w oceanie powszechnego świata; cząstka nieskończenie mała globu, którego historya i byt ukazują się, jak punkta niedostrzeżone w przestrzeni i czasie, widzimy, jak, ze wszech stron ciemności głębokie nas otaczają i oblegają. Wychodzą z tey pomroki mary: śmierć, nieśmiertelność, początek złego, potrzeba, fatalność; zagadki nie do rozwiązania. Dla wymknięcia się to od tey spokoyney niepewności i powątpiwania, z tych cieniów, które nas przywalają, działamy i żyjemy. Tłem naszego bytu, jest powątpiwanie i przerażenie; na tém tle straszliwém, maluje się obraz rozmaity naszego życia. Lecz zawsze, człowiek ścigany przez uczucie, które weń wraża to mocarstwo nieznane, chce gruntować jego głębokości. Już to w epokach nayzdrówszych i nayszczęśliwszych, probuje sprawdzić teorema świata, zaspokoić samego siebie; i wyprowadzić z tego teorematu niektóre zasady, któreby mu za przewodnika w rzeczywistém życiu posługiwać mogły. Wtenczasto natchnienie i poezya mieszają się do filozofii: chcemy stosować czynności ludzkie do abrysu, jaki nam stworzenie wystawia. Nie w jeden błąd wpadamy wprawdzie; ależ przynaymniey prawidło postępowania znaydujemy. Później i na tém prawidle zbywa. Wątpimy o wszystkiém; i z tey wątpliwości chcemy wydobyć systemat filozofii. Jak można zrobić, ażeby przekonanie wyszło z przeczenia? Jak można wątpiąc przyyść do wierzenia. Tak więc wszelka spekulacya metafizyczna ma czczość za kolebkę i za grób razem. Zaczyna się z niczego i na niczem się kończy. (*Edinburgh Review*). (*J. d. S. P.*)

OGŁOSZENIA.

1. Roku 1832 dnia 9 augusta, w Żurnale Wileńskiego Gubernialnego Rządu zapisano: Słuchali: dwóch przełożeń P. Sprawującego obowiązki Gubernatora Cywilnego i Kawalera, pod dattą dnia 21go lipca i 2go teraźnieyszego sierpnia, z Nmi 14,679 i 15,405, z których w *pierwszém* wyraża, że mnogie Urzędowe mieysca i Urzędnicy nie należycie do niego udają się z doniesieniami w takich przedmiotach, które właściwie do rozstrzygnienia tego Rządu należą; przy tém też i prywatne osoby wchodzą z prośbami prosto, nie udając się pierwiey w krzywdach swoich do mieyscowey Policyi, a nawet i o wydanie paszportow, albo o pozwolenie mieć strzelbę, również udają się z prośbami bez upewnienia od mieyscowey takoż Policyi, o tém, że do ich wy-

jazdu przeszkoda nie zachodzi, i że rzeczywista jest potrzeba opatrzenia proszących w strzelbę, dla wytępienia drapieżnych zwierząt; zatém przekłada niezwłócznie uczynić powszechne w Gubernii obwieszczenie: w jakich mianowicie przedmiotach Powiatowe Urzędowe mieysca i Urzędnicy powinni udawać się z doniesieniami do P. Sprawującego obowiązki Gubernatora Cywilnego, a w jakich zdarzeniach donosić bezpośrednio Rządowi Gubernialnemu, i nadto opublikować po całey Gubernii: w jakich zdarzeniach i przedmiotach, prywatne osoby mogą wchodzić z prośbami do P. Zarządzającego Gubernią, a w jakich obowiązani udawać się do tego Rządu, albo do innych Gubernialnych i Powiatowych mieysc Urzędowych, z takiém zastrzeżeniem, że wszystkie, niewłaściwie mogące bydź odtąd podane prośby, będą zostawione bez żadnego o nich działania i rozrządzenia; a *w drugiém* ponawia zalecenie przyśpieszyć rozporządzenie w tym przedmiocie; w prawach zaś rozkazano: *a*) Naywyższego o zarządzie Gubernii urządzenia w artykułach 243 i 266, o obowiązku Horodniczego i Ziemskiego Sprawnika, iż oni każdemu pokrzywdzonemu obowiązani są dać zwierzchniczą protekcyą, i dla tego, jeżeli w mieście lub powiecie okaże się gwałt, wtedy oni natychmiast mają to wyśledzić na mieyscu, bez wielkiego na piśmie wywodu, ale jedynie przywodzą do jasności, czy popełniony jest takito przypadek lub nie i świadków examinują, i jeżeliby u kogo co odjęto i to rzeczywiście się znayduje, natychmiast kazać powrócić, i tak daley; o obowiązkach zaś Rządu Gubernialnego w artykule 98, między innemi wyrażono: iż do niego należą prośby na przewłokę w podległych mieyscach, i przypomnienie czyni się od Rządu Gubernialnego po rozpatrzeniu okoliczności; *b*) w imiennym Naywyższym Ukazie 1797 julii 19go, dla przecięcia wszystkich tych chęci, które cierpi dobro służby i publiczne, od wszczynania spraw na samém pieniactwie zasadzonych, czego mnóstwo przykładów daje się szczególniey dostrzegać w Gubernii Litewskiey *rozkazuje*: Skargi obywateli tey Gubernii, czczemi znalezione, bez żadnego o nich postanowienia wyższych Władz odsyłać do Zwierzchności Gubernialney, dla postąpienia podług praw tego kraju, i wszystkich tych, co niezgodnie z prawidłami wszczynać będą takowe prośby, po osztrafowaniu dającą się uczuć peną na rzecz Izby Powszechney Opieki, publikować przez Litewskie Gazety; *c*) w Ukazie 1797 grudnia 18, wszelkie akta, które do mieysca Sądowego, albo do Rządu przedstawione bydź mogą, pisać nie inaczey, jak na herbowym papierze, bez tego zaś żaden urząd lub władza onych przyymować, i względem nich działań czynić nie powinna; *d*) w Ukazie 1801 stycznia 31, w punktach: „*pierwszym* o zostających w opiece majątkach, w zdarzeniu niezadowolenia na Opiekunów i na Sądy sierockie, podawać prośby na opiekunow, względem majątków Dworzańskich, na skutek Naywyższego o Guberniach urządzenia XVIgo rozdziału 223 punktu 15, do oddziałów w Opiekach, a o majątkach kupieckich i mieszczańskich podług brzmienia XXIgo rozdziału 293 punktu do Sądów Sierockich, a w stolicach do mieskiego Rządu, w niezadowóleniu zaś na Opieki i Sądy Sierockie zanosić skargi, na skutek Imiennego JEGO CESARSKIEY MOSCI 1799go roku apryla 19go Ukazu, do Izb Sądu i do rozpraw, w stolicach zaś do mieskich Rządow; na wyroki zaś Izb i Rządow mieskich zanosić już do Senatu przez szczególne prośby, albo porządkiem appellacyynym, jak natura i okoliczności rzeczy wymagać będą; *wtórym*, za zniesieniem wyższych Ziemskich Sądow i Gubernialnych Magistratów, wszystkie wypadające podług Naywyższego o Guberniach Urządzenia, o majątkach rachunki stosownie do Imiennego JEGO CESARSKIEY MOŚCI 1799 roku apryla 13, i Rządzącego Senatu 1798 roku września 13 Ukazow, rozkazać, podawać do Izb Sądu i rozpraw, a tym rozpatrywać je należytym porządkiem, mieć nad Opiekami i Sierockiemi Sądami baczność, ażeby wszędzie dobro w zarządzie tych majątków i interes zachowane były zgodnie z ustawami; *e*) w Ukazie 1806 marca 30, ku pohamowaniu pieniactwa postanowić za prawidło na zawsze, ażeby prośby w sprawach wszelkiego rodzaju do mieysc sądowych, albo do osób w urzędach zostających, podawane, pisane były odtąd na papierze herbowym z wyrażeniem na nich imion wkładającego i przepisującego, bez czego prośb nie przyymować, i do skutku nie przywodzić; jeżeli zaś podane prośby uznane będą rzeczywiście pieniackiemi, wtedy, iżby ten, co je układał i ten co przepisywał, pociągani byli do odpowiedzi podług praw; w Ukazie tegoż roku grudnia 29, że oznaczenie tego co układał i co pisał prośbę, inaczey bydź nie powinno, jak tylko, ażeby samiż oni na tychże prośbach imiona swe podpisywali; *f*) w Ukazie 1808 nowembra 5, w punkcie 7: do wierzytelnych wszelkiego rodzaju pism, do mieysc sądowych dla zaświadczenia podawanych, dla większey o nich niewątpliwości, przykładać pieczęcie tego urzędowego mieysca, do którego wierzytelne pismo dla poświadczenia jest przedstawione; *g*) w Ukazie 1810 roku maja 25, podług Naywyżey konfirmowaney w dniu 13 kwietnia tegoż roku Opinii Rady Państwa nastałey: iżby na osnowie jeneralnego regulamentu 55go rozdziału i woyskowych 32go i 189go artykułow; także ukazow 29go nowembra 1753, i 13 septembra 1764 roku, prośby z obelżywemi i do sprawy nienależącemi wyrazami, zgoła przyymowane nie były, i żeby te urządzenia wypełniane były ze wszelką ścisłością bez naymnieyszey powolności; *h*) w Ukazie z dnia 31go marca 1819go roku z wyjaśnieniem Naywyższego JEGO CESARSKIEY MOSCI Ukazu, objawionego w dniu 24 lutego przez Prezydenta Rady Państwa, iż JEGO CESARSKA MOŚĆ, nastałą Opinią Rady Państwa Naywyżey utwierdzić raczył, ażeby sprawy w przyłączonych od Polski Guberniach, jak za wexlami, tak i w obligowych pretensyach odbywać podług praw Naywyższemi Ukazami 1796 grudnia 12 i 1801 septembra 9, temu krajowi zostawionych i Ukazami Rządzącego Senatu 1797 września 23 i 1802 stycznia 30 dnia potwierdzonych, a zatém i prawideł zawartych w ustawach bankruckiey i wexlowey, równie i w Ukazach Rządzącego Senatu, 1796 stycznia 14, 1800 kwietnia 19, 1805

września 12 i 1806go roku czerwca 6 dnia, jako nieodpowiadających prawom przyłączonych od Polski Guberniy do skutku nie przywodzić na przyszłość do dalszego rozpatrzenia praw Polskich, a z dzieł tego Rządu okazuje się; iż gdy były Litewski Wojenny Gubernator, P. Jenerał Piechoty Rzymski Korsakow, pod 29tym grudnia 1819 roku przekładał uczynić rozporządzenie i opublikować po Gubernii, o tém, ażeby żałoby przynoszone były na osnowie ustaw podług porządku, nie omijając początkowie niższych instancyy; przeto Rząd ten dla uprzątnienia niezgodności doświadczonych dotąd w podawaniu żałob wyższey Zwierzchności bez przynoszenia ich pierwey podług porządku do niższych mieysc sądowych i dla przecięcia tego w tychże prośbach bez ustanowioney formy odstąpienia (które bardzo często dawało się postrzegać) zgodnie z wydanemi na ten przedmiot ustawami podług rezolucyi 24go stycznia 1820 roku nastałey, uczynił co następuje: wszystkim Mieskim i Ziemskim Policyom pod 19 lutego tegoż roku przepisał ukazami wszędzie, jak naypewnieyszym sposobem opublikować: 1) Ażeby każdy o grabieże, gwałty, kradzież i inne kryminalne przestępstwa, również o wypełnienie sądowych wyroków, zanosił prośbę podług przynależytości nasamprzód do Mieskich i Ziemskich Policyy, którym rozkazał natychmiast czynić podług nich wyśledzenia, i powracać na osnowie 243go artykułu N a y w y ż s z e g o o zarządzie Gubernii urządzenia wszystko gwałtownie zagrabione i rzeczywiście znaydujące się, same zaś śledztwa odsyłać dla postąpienia z winnymi podług praw do należytych mieysc sądowych, postanowienia zaś sądowe natychmiast na osnowie prawa wypełniać; powtóre, ażeby w sprawach cywilnych każdy udawał się podług praw tuteyszemu krajowi N a y m i ł o ś c i w i e y zostawionych do powiatowych mieysc urzędowych, nie wyłączając od tego podług istotney mocy N a y w y ż s z e g o Ukazu wypisanego w ukazie Rządzącego Senatu pod 31 marca 1819 roku wydanym, i spraw za wexlami i pretensyami obligowemi; 3) ażeby niezadowoleni w sprawach opiekuńskich na osnowie Ukazu 31 stycznia 1801 roku, przynosili skargi na opiekunów do Opiek Dworzańskich, w miastach zaś, do Mieskich Magistratow i Ratuszow, a na nie, do Izby Cywilney; 4) ażeby wszystkie prośby podług Ukazow 1797 grudnia 18 i 1806 roku marca 30 i grudnia 29 dnia, pisane były na ustanowionym herbowym papierze, i żeby do nich podpisywali się, ten co układał prośbę i ten co przepisywał, a podług Ukazu 1810 maja 25, ażeby w prośbach, pozwach i manifestacyach nie było umieszczano wyrazow obelżywych i do sprawy nienależących, gdyż podług tychże ukazow, próśb z odstąpieniem od tych prawideł podawanych zabroniono przyymować i do skutku przywodzić, a tych co układali i przepisywali, rozkazano poddawać odpowiedzi; za skargi pieniackie, których nay-więcey dostrzeżono w guberniach Litewskich i ukazem 1797 roku czerwca 19, też żałoby znalezione bezzasadnemi, bez żadnych o nich rezolucyy wyższych Władz odsyłać do Gubernialney Zwierzchności, dla postąpienia podług praw tego kraju, a wszystkich tych, co niezgodnie z prawidłami wszczynać będą takowe prośby, po osztrafowaniu dającą się uczuć peną na rzecz Izby Powszechney Opieki publikować przez gazety Litewskie; 5) Żydzi przy zachowaniu prawideł w poprzedzającym punkcie wyrażonych, iżby podawane prośby na osnowie postanowienia o nich N a y w y ż e y w dniu 9 grudnia 1804 roku konfirmowanego podpisywali po rusku, lub po polsku, lub też po niemiecku, a zamiast nieumiejących żadnego pisma, ażeby podpisywali uproszeni; 6) ażeby dający innym pełnomocnictwo dla podania prośby, opatrywali ich pełnomocnictwami, napisanemi podług ustawy o herbowym papierze zajawionemi wedle Ukazu 1808 roku nowembra 5, w urzędowych mieyscach i umocnionemi wyciśnieniem Skarbowey pieczęci; 7) że każdy doświadczający w powiatowych mieyscach urzędowych znaczney przewłoki, w otrzymaniu na wprowadzone do nich dzieła zadosyćuczynienia, ma prawo na osnowie 98go artykułu N a y w y ż s z e g o o sprawowaniu Guberniy urządzenia, skarżyć się temu Rządowi i innym podług należytości gubernialnym mieyscom urzędowym, z przestrzeganiem wyrażonych o podawaniu próśb prawideł, i wtedy tylko udawać się do Wojennego lub Cywilnego Gubernatorów, kiedyby od rzeczonych urzędowych mieysc gubernialnych zwłoczone było skarg ich rozstrzygnienie; przy publikowaniu zaś teraźnieyszego rozporządzenia, iżby uprzedziły Policye, że podawane do Litewskiego P. Wojennego Gubernatora prośby z ominieniem podług porządku mieysc i innych Zwierzchności, zostawać będą bez żadney odpowiedzi; 8) na tych prośbach, na które nie można proszącym uczynić zadosyćuczynienia, robić nadpisy z wyrażeniem przyczyn, dla których prośba zwraca się bez działania, ażeby Izba Skarbowa, Izba Powszechney Opieki, Izby Kryminalnego i Cywilnego Sądów, równie Powiatowe urzędowe mieysca i Urzędnicy w tym i innych przedmiotach postępowali jednostaynie, o tém dał im wiedzieć przez stosowne papiery; 9) wszystkim Policmeystrom, Horodniczym i Sprawnikom Ziemskim ponowił, iżby przy każdém kryminalném zdarzeniu, natychmiast przedsiębrali skuteczne środki ku obronie obwinionych, i donosili o nich temu Rządowi, z wyrażeniem co przez nich uczyniono, ażeby można było widzieć, azali gruntowne przedsięwzięte od nich są środki ku powściągnieniu gwałtow i zadosyćuczynieniu prawey stronie; 10) dla większego doprowadzenia do powszechney wiadomości teraźnieyszego rozporządzenia, przesłał je do Redaktora Kuryera Litewskiego, dla wydrukowania w tey gazecie w języku polskim, kopije zaś jego przesłał do dzieł PP. Gubernatora Cywilnego i Gubernialnego Prokurora. *R o z k a z a l i*: uczynić: 1) ponowić wszystkim tuteyszey gubernii Mieskim i Ziemskim Policyom, Policmeystrom, Horodniczym, Ziemskim Sprawnikom, Sądom Powiatowym, Opiekom Dworzańskim, mieskim: Radom, Magistratom i Ratuszom, Kwaternicym Kommissyom i Powiatowym Strapczym przedpisania, a gubernialnym urzędowym mieyscom kommunikacye, ażeby wszystkie te miey-

(*)

sca i obowiązkowe osoby te, które podług naywyższego o zarządzie Guberniy urządzenia, działać powinny, udawały się z doniesieniami i potrzebami swojemi do Naczelnika Gubernii, jedynie w przedmiotach następujących: a) o zdarzających się w ich zawiadowstwach wypadkach; b) o stanie w powiatach skarbowych niedoimek; c) o urodzajach; d) o stanie mieskich dochodow i rozchodow; względem zaś zwłoczenia lub niedokładności wykonania żądań ich, rόwnie względem dozwolenia na wyjazd do domu i o dalszym, ażeby przedstawiały temu Rządowi, donosząc P. Naczelnikowi Gubernii, o tych przedmiotach, wtedy tylko, jeżeliby od osoby jego mieli osobne przedpisanie; a co się tycze urzędników do składu mieysc sądowych należących, to iżby takowi pod żadnym pozorem niewchodzili prosto od siebie z raportami do Rządu, mijając mieyscową Zwierzchność swoją, w zawisłości którey zostają, wyjąwszy zdarzenia, jeżeliby dostrzeżone były przez nich czyjekolwiek nadużycia w rzeczach służby i wydarzających się nadzwyczaynych wypadków, spisków, naruszenia przysięgi wierności poddanego i tym podobnych, tudzież, jeżeli będą mieli osobne na imie swoje od Zwierzchności poruczenia; 2) na ponowienie wielokrotnych rozporządzeń Rządu, w szczególności zaś pod 19 lutego 1820 roku, rozkazać Policyom objawić wszystkim w zawiadowstwie ich różnego stanu ludziom, ażeby w zdarzoney potrzebie zanoszenia skarg, zachowali przepisane prawidła i formalność, wiedząc, iż jak na osnowie Naywyższego o sprawowaniu Guberniy urządzenia, Gubernator Cywilny zarządza Gubernią przez Rząd Gubernialny, przeto, ażeby wchodzili bezpośrednio do Naczelnika Gubernii z prośbami: *a*) o wydanie Dworzanom pasportow za granicę, albo wewnątrz Imperyi, z przyłączeniem świadectw czasowych policyynych zarządow albo Policyi, o tém: że do ich wyjazdu nie ma przeszkody i tym podobnie; i *b*) na zwłokę w odbywaniu i kończeniu jedynie w gubernialnych urzędowych mieyscach spraw, a we wszystkich innych przedmiotach udawać się do tego Rządu, gdyż w przeciwném zdarzeniu, nie podług porządku i bez zachowania prawnych formalności weszłe skargi, zostawiane będą, jak przez P. Naczelnika Gubernii tak i przez Rząd Gubernialny bez działania, z osztrafowaniem tych, którzy tego nie zachowali; 3) tymże Policyom przepisać, ażeby wszystkich zaymujących się układaniem prośb, (o których powinno bydź im wiadomo, w tey liczbie i Adwokatów) obowiązali przez podpiski, że oni bez uchybienia wypełnią teraźnieysze rozporządzenia, a w przeciwném zdarzeniu podpadają, jako nieposłuszni Zwierzchności, sądzeniu, podług całey surowości praw, z usunieniem z nich Adwokatów i od obowiązkow; i 4) exemplarze teraźnieyszego postanowienia przesłać przy kancellaryyskiey zapisce do wydawcy gazety Kuryera Litewskiego, dla trzykrotnego w niey wydrukowania, na ten koniec, ażeby odtąd niewiadomością nikt wymawiać się nie mógł; o czém P. Wojennemu Gubernatorowi dla wiadomości donieść, a kopiją tego artykułu żurnału przesłać do dzieł P. Cywilnego Gubernatora.

Zgodno Sekretarz Kowalenok.

Zgadzał Powytczyk Nowogoński. (1030)

---

1 Z postanowienia Zwierzchności czyni się ninieysze ogłoszenie, iż od dnia 1go przyszłego miesiąca Września, otwierają się w CESARSKIEY Akademii Medyko-Chirurgiczney Wileńskiey Kursa Nauk dla Lekarzy, Weterynarzów i Farmaceutów. Życzący słuchać tych nauk i bydź przyjętymi za Studentów Akademii, obowiązani będą przy podaniu prośby dołączyć.

1) Swiadectwo Ukończenia Nauk Szkolnych w Gimnazium; którzy zaś z domowey są edukacyi, ci dla przekonania się o dostateczném do słuchania wyższych nauk usposobieniu, będą musieli poddać się ścisłemu examinowi. 2) Metrykę Chrztu. 3) Urzędowe świadectwo urodzenia i stanu, z którego pochodzą. Nakoniec: każdy, o własnym koszcie uczący się, przy podaniu prośby, ma złożyć na raz jeden rubli assygnacyynych 25. Uczniowie, mający słuchać nauk dla weterynarzów i farmaceutów przepisanych, są wolni od składania świadectw o ukończeniu nauk w Gimnazium. Wilno dnia 20 sierpnia 1832 roku. (podpisano:) Radca Stanu Professor i Kawaler M. Mianowski. (1054)

---

1 Komitet Szkolny Tymczasowy w Wilnie, z polecenia JW. Kuratora Wydziału Naukowego Białoruskiego, wzywa ninieyszém osoby, życzące zająć mieysca Nauczycieli, jeśli się odkryją wakanse w szkołach pomienionego wydziału, ażeby życzenia swoje przesłały Komitetowi, z dołączeniem świadectw o swoich stopniach uczonych, o zajęciach się lub służbie od czasu wyyścia z Uniwersytetu, tudzież, o teraźnieyszém mieyscu pobytu swego. Dan w Wilnie dnia 19 sierpnia 1832 roku.

Sekretarz Komitetu, Radca honorowy Leon Rogalski. (1053)

---

1 Departament Kommissoryatski Ministeryum Wojennego wzywa życzących wziąć na siebie w biegu jednego roku przewózkę z Kommissyi Wileńskiego Kommissoryatskiego Depo skarbowych rzeczy i medykamentów na terminowych podwodach za granicę i po Rossyi i osobno na jednokonnych podwodach za granicę. Takowi życzący mogą udawać się do Departamentu z dostatecznemi załogami na naznaczone na osnowie Naywyżey utwierdzonego 17 oktobra 1830 postanowienia o podradach terminy w dniach dla targu 23, a dla przetargu 27 przyszłego września w czasie sessyi, gdzie i kondycye będą im oświadczone.

Naczelnik Stołu Melnicki. (1055)

2 Na funduszu ś. p. Hrabiego Walickiego, w mieście Wilnie na edukacyą ubogich stanu szlacheckiego uczniów ustanowionym, dnia 1 Września roku teraźnieyszego, odkrywają się wakanse: na które podług § 7 fundacyynego zapisu, naypierwsze i naybliższe mają prawo imiennicy, *Waliccy*, jako też połączeni z tą familią pokrewieństwem — po nich opuszczone sieroty i t. d. Lecz że nominowanie na ten fundusz uczniów, wedle § 6, zostawił tenże zeszły Hrabia Walicki dla siebie, a po zeyściu swojém przelał ją na Sukcessorów i dziedziców dóbr Jezior, na których oparta summa funduszowa; wzywam przeto mających nominacyą od samego fundatora, a jeżeliby tych nie było, nominowanych od Sukcessorów, aby na dzień 1 Września teraźnieyszego roku ze swojemi nominacyami i dowodami o pochodzeniu, jawili się do Dyrekcyi Szkół Gubernii Wileńskiey. 1832 roku sierpnia 15 dnia.

Dyrektor, Radca Stanu i Kawaler *Kajetan Krassowski*. (1051)

DODATEK DRUGI

DODATEK DRUGI DO GAZETY KURYERA LITEWSK. N. 99.

Wilno dnia 22 Sierpnia v. s. 1832 roku.

1 Od Grodzieńskiego Rządu Gubernialnego ogłasza się, iż człowiek Adam Mirowski, powiadający, że mieysca swego urodzenia niepamięta, zostawszy osądzony jako włoczęga i po wyroku tuteyszey Kryminalney Izby na osnowie przedpisania Ministra spraw wewnętrznych odesłany do miasta Nikołajewa na skompletowanie 1go Aresztantskiego Batalionu; przymioty jego: wzrostu 2 arsz. 6⅞ wiersz., twarzy białey, oczu szarych, włosow rusych, nosa podługowatego. Augusta 16 dnia 1832 roku.

Sekretarz i Kawaler Afanasowicz. (1038).

Od Grodzieńskiego Rządu Gubernialnego ogłasza się, iż człowiek Jan Radziszewski, powiadający, że mieysca swego urodzenia niepamięta, zostawszy uznany za włoczęgę i po wyroku tuteyszey Izby Kryminalney na osnowie przedpisania Ministra Spraw Wewnętrznych odesłany do Miasta Nikołajewa, na skompletowanie 1go Aresztantskiego Batalionu; przymioty jego: wzrostu 2 arsz. 4½ wiersz., twarzy białey okrągławey, nosa wielkiego, oczy błękitne, włosy światło-ruse. Augusta 16 dnia 1832 roku.

Sekretarz i Kawaler Tadeusz Afanasowicz. (1039)

1 Od Grodzieńskiego Rządu Gubernialnego ogłasza się, iż człowiek Antoni Józefow, powiadający, że mieysca swego urodzenia niepamięta, zostawszy osądzony za włoczęgę i po wyroku tuteyszey Izby Kryminalney na osnowie podpisania Ministra Spraw Wewnętrznych, odesłany do miasta Nikołajewa, na skompletowanie 1go Aresztantskiego Batalionu; przymioty jego: wzrostu 2 arsz. 5 wiersz., twarzy białey, nieco ospowaty, oczu szarych, włosów światło-rusych, na lewey ręce na bezimiennym palcu od zarźnięcia na stawie ma szram. Augusta 16 dnia 1832 roku.

Sekretarz Radzca honorowy i Kawaler Tadeusz Afanasowicz. (1040).

1 Od Grodzieńskiego Rządu Guberńskiego, ogłasza się, iż człowiek Jan Wasilew, powiadający, że mieysca urodzenia nie pamięta, zostawszy osądzony za włoczęgę po wyroku Nowogrodzkiego Powiatowego Sądu przez P. Naczelnika Guberuii utwierdzonym, na osnowie przedpisania P. Ministra Spraw Wewnętrznych, odesłany do miasta Nikołajewa, na skompletowanie 1go Aresztantskiego Batalionu; przymiotów zaś: wzrostu 2 arsz. 4¼ wiersz., włosow światło-rusych, nosa miernego, twarzy podługowatey, czystey. Augusta 16 dnia 1832 roku.

Sekretarz Tadeusz Afanasowicz. (1041)

1. Mohilewska Izba Powszechney Opieki ogłasza, iż w niey będzie przedawany majątek obywatelek siostr rodzonych Joanny Miłaszewiczowey i Franciszki Bykowskiey, w Powiecie Czerykowskim we wsi Wieremieykach 60, w słobodzie Kamionce 22, w ogóle 82 dusz płci męzkiey włościan, ze wszystkiemi przynależytościami w inwentarzu objętemi, w terminach, w dniach: 29go nowembra, 2go i 7go grudnia bieżącego roku, na które życzący raczą przybywać do tey Izby z dostatecznemi ewikcyami. Sekretarz Sofronowicz.

Kancellarzysta Połaheyko. (1043)

1 *Mohilewska Izba Powszechney Opieki obwieszcza, iż w niey za cztery miesiące od poźnieyszego wydrukowania tey publikacyi w gazetach, będzie przedawany dany na ewikcyą za niedotrzymaniem terminu majątek obywatela Teofilakta Newinskiego, w powiecie Czerykowskim we wsi Lachach 12 rewizyynych dusz ze wszystkiemi przynależytościami, ziemią i zabudowaniem, oceniony 2,303 rubli assygnacyami. Augusta 5 dnia 1832 roku.* *Sekretarz Sofronowicz.*

Kancellarzysta Połaheyko. (1042)

2 Sąd Taxatorsko-Exdywizorski za remissą Sądu Powiatowego Dziśnieńskiego roku 1832 julii 15 dnia nastałą, w majętności Zahorzu w Dziśnieńskim powiecie leżącey, dla usatysfakcyonowania kredytorow W. Bernarda Mirskiego Deputata Mińskiey Dworzańskiey Izby ustalony. Na pierwszym swym zjeździe, majątek debitora zinwentował, komportacyą w dniu 1 7bra idącego roku w kancellaryi Sądu Pttgo Dziśnieńskiego uzupełnić nakazał, administracyą nad konkursowym majątkiem Zahorzem przeznaczył. Geometryczny wymiar majątku debitora zdeterminował i Sądownictwo swe dla dogodności stron z majętności Zahorza, do powiatowego miasta Dzisny przenosząc, termin na następny zjazd do tegoż miasta Dzisny dzień 26 januaryi 1833 roku zakreślił. O czém wszystkiém dla wezwania stron interessowanych do stanności przed ninieyszym Sądem sub amissione rei, przez ninieyszą awizacyą trzykrotnie ogłaszającą się zawiadamia.

Wincenty Jeśmont Sędzia Pttu Dziśń. Exdywizor.

Stanisław Korzeniewski Podsędek Pttu Dziśń. Exdywizor.

August Rudomina Podsędek Pttu Dziśnieńskiego Exdywizor.

Onufry Proniewski Regent. (1027)

2. Oświadczenie imieniem Wiktora Dąbrowskiego brata, oraz Julii z Dąbrowskich Styczyńskiey, Kollegskiey Sowietnikowey siostry, czyni się z następnego powodu: Manifestem 7go marca b. 1832 roku ostrzegliśmy, że po śmierci naszego brata, ś. p. Karola Dąbrowskiego, Regenta Granicznego i Subseliow Wołkowyskich Adwokata, w Mieście Wołkowysku zakroczoney, wiele służących onemu skryptow, niemożna było znaleść, z czego aby prawym sukcessorom, nie wynikła jaka strata, że nikt ustronny, odnosić za niemi korzyściów nie może, zostało publicznie zapowiedzianém: teraz zaś dochodzi naszey wiadomości, że oblig 25go maja 1828 roku, na złotych 8,000 przez Alexandrę z Czerękiewiczów Kołłątajowę, pomienionemu ś. p. Karolowi Dąbrowskiemu wydany, z niemającym żadney formalności, antedatowanym

11go apryla 1831 roku przelewem, oraz drugi oblig na złotych 2,000 W. Jana Koszuby, i bydź może jakie dalsze jeszcze, są w ręku W. Elżbiety z Mrozowskich Rzeckiey 8mey Klassy Komissyonerowey: ponawia się więc, uprzednio zrobiony krok zażalenia, i ieśli W. Rzecka pomienionych obligów, dobrowolnie niezwróci, a dłużnicy przez kondykt, zryzykują się czynić jakiekolwiek za niemi, bądź w kapitale bądź procentach nadpłaty, iż w takiém zdarzeniu, ulegną prawney odpowiedzi, ninieyszém powtórnie zapowiada się. Datt. w Grodnie roku 1832 msca julii 28 d. Wiktor Dąbrowski.

Roku 1832 miesiąca julii 28 dnia przed aktami Sądu Powiatowego Grodzieńskiego stanąwszy obecnie W. Wiktor Dąbrowski. Takowe oświadczenie dla wpisania do protokułu potocznego podał, i na to się własnoręcznie w tymże protokule podpisał. O czém przy wyciśnieniu urzędowey pieczęci, Sąd Powiatowy Grodzieński zaświadcza.

Sędzia J. Dziekoński.

v. Regent Kronos. (1024)

2 *Kollegialny Sekretarz Fryderyk Leonard Lehmann, były nauczyciel sztycharstwa i rysunków Uniwersytetu Wileńskiego z żoną Anną z Załugowiczow, wyjeżdżają za granicę do W. Xięztwa Hessen-Darmsztadt.* (1034)

Полицмейстеръ Ожиговъ.

3. Podolska Izba Skarbowa niniejszém ogłasza: iż dla przedaży z skarbowych leśnych dacz i uroczysk Podolskiey Gubernii, powiatow: Kamienieckiego, Bałtskiego, i Olgopolskiego, rosnących w nich drzew wielkich, które dościgły peryodycznego wzrostu, nieprzydatnych i niepewnych do budowania okrętow, naznaczają się w niey terminy dla targu 27 septembra teraźnieyszego 1832 roku, a dla przetargu we trzy dni po nim — Ceny pomienionego drzewa, równie jak i kondycye, na których ma bydź odbytą przedaż onego, objawione będą przy targach. Na pomienione terminy wzywają się życzący z prawnemi ewikcyami zawierającemi się w nieruchomych majątkach, pieniężnych kapitałach, bankowych biletach, murowanych domach w guberskich, portowych i innych miastach, gdzie przyymowanie ich w ewikcye dozwolone, położonych. Julii 12 dnia 1832 roku. Sowietnik Krycki.

Sekretarz Paszuta. (1028)

NOWE DZIEŁA.

PIJONIEROWIE

albo

ZRZÓDŁA SUSKEHANNY,

romans opisowy

JAKOBA FENIMORA KUPERA, AMERYKANINA.

Tomow cztéry.

Znayduje się do przedania w Księgarni Józefa Zawadzkiego: Cena rubli srebr. *dwa.*

SZPIEG i OSTATNI MOHIKAN, dwa romanse sławnego Amerykanina *Kupera*, w Wilnie już wydane, rozpoczęły szereg dzieł tego Autora, na obu-pół kulach z nayiększém czytanych upodobaniem. Trzeci z kolei, PIJONIEROWIE, w ścisłym będący związku z *Ostatnim Mohikanem* wyszedł świeżo z druku. Prenumeratorowie odbiorą exemplarze od kollektorów, którym pieniądze opłacili.

Księgarnia Józefa Zawadzkiego, przedsiębiorąc zupełne wydanie romansów Kupera, ogłasza teraz prenumeratę na dwa dalsze: jeden pod tytułem: STEPY, we cztérech tomach, drugi: CZAROWNICA MORSKA, także we czterech tomach. Prenumerata na każdy z osobna wynosi złotych *dziesięć.* Po wyyściu z druku podniesiona będzie do *rubli dwóch* srebrem. Ktoby prenumerował którykolwiek z tych nowych romansow, dostać może *Pijonierów* za złotych dziesięć. (1018).

3 Po zeyściu Kobryńskiego Powiatowego Strabczego Michała Syna Pawła Łepkowskiego Tytularnego Sowietnika, niemającego w Powiecie Kobryńskim familii, i po odraportowaniu o tém przez Kobryńską Mieyską Policyą do Rządu Gubernskiego Grodzieńskiego, tenże Rząd Guberński zalecił Kobryńskiey Dworzańskiey Opiece, pozostałe po zeszłym Łepkowskim rzeczy w obecności Horodniczego i Strapczego z publiczney licytacyi sprzedać, i zebrane pieniądze jak równie w gotowiznie znalezione do Prykazu Grodzieńskiego odesłać — Sądowi zaś niniejszemu Ukazem 31 maja bieżącego roku za Nrem 8,735, poruczył pretensyą regulowaną przez Jmć Panią Aptekarzową Kobryńską Laynweber za nieopłacone medikamenta, i dalszych osób, jeśli się okażą; oraz uczynić wezwanie sukcessorów zeszłego Łepkowskiego, i o tém wszystkiem zaferowawszy postanowienie, całkowite dzieło po właściwém ukończeniu na rewizyą, gdzie należy, przedstawić W spełnienie jakowego Ukazu Sąd Powiatowy Kobryński wzywa sukcessorów zeszłego Strapczego Łepkowskiego do jawienia się w Sąd Niniejszy osobiście lub przez plenipotentów z prawnemi dowodami o stopniu sukcessyi przekonywającemi; dla przeyrzenia pozostałych po tymże zeszłym Łepkowskim papierow i regulowanych do funduszów jego pretensyow — Działo się na sessyi w Mieście Powiatowym Kobryniu roku 1832 miesiąca augusta 8 dnia.

Zasiadający Orzeszko.

Alexander Frycz Zasiadający.

Pisarz E. Kaniewski.

Za Stoła Naczalnika Koczalski. (1015)

3. Dekretem oczywistym Sądu Magistratu Miasta Wilna w roku teraźnieyszym 1832 junii 27 dnia ogłoszonym, przysądzona została dla mnie summa rubli sreb. 60, na Starozakonnym Gierszonie Leybowiczu Jochwedzie i jego wszelkim majątku, z terminem opłaty 29 7bra teraźnieyszego 1832 roku: że zaś Gierszon Leybowicz Debitor, niżey podpisany, nie ma żadnego leżącego funduszu na odpowiedź sądzoney summy. A w celu odkrycia ruchomości i osoby, ma zamiar sformować kondyktowe tranzakta i za onemi kompromisarski dekret: zapobiegając niżey podpisana czynnościow Gierszona, niniejszém ostrzega, ażeby nikt nieraczył z Gierszonem Leybowiczem zawierać tranzaktow i onemu kredytować.

Eyga Szmoyłowa Basowa.

Полицмейстеръ Ожиговъ. (1023)

Drukarnia A. Marcinowskiego.

Dozwala się drukować. Wilno, 1832. d. 22 Sierpnia.

Cenzor *Leon Borowski.*